

עפ"ג 47619/03/22 - אוראל אחדות נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 47619-03-22 אחדות נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 96991/2019

בפני כבוד השופטת הבכירה, ברנט-אב"ד
כבוד השופט בורנשטיין
כבוד השופט מיכלס

המערערת
נגד
אוראל אחדות
מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום בכפר סבא בת"פ 19-05-24915, מיום 6.2.2022, במסגרתו נדונה המערערת למאסר על תנאי למשך 9 חודשים וחתימה על התחייבות. התנאי וההתחייבות הם שהמערערת שלא תעבור עבירה של החזקת סכין או כל עבירה שעניינה תקיפה.

המערערת הורשעה על פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון חלקי בעבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 ובעבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק.

הערעור מופנה כנגד הרשעתה של המערערת וכנגד אורכו של המאסר המותנה והעבירות הנכללות בו.

ייאמר כבר עכשיו כי במסגרת הדין מיום 26.6.2022 הסכימו הצדדים לפצל את המאסר המותנה בהתאם לסוג העבירות, כך שבגין עבירות עוון אורך התנאי יהיה קצר יותר. הערעור מופנה עתה כנגד הרשעתה של המערערת.

כתב האישום מתאר שני אירועים. האירוע הראשון התרחש בחודש מרץ 2019 כאשר המערערת הגיעה למשרד הפנים, ולאחר שסורבה בקשתה לאפשר לבן זוגה להגיע מניגריה לשטח המדינה, היא צעקה לעבר בעלת תפקיד במקום. בהמשך שלפה סכין וצעקה שתעשה הכול כדי שיתנו לו להיכנס לארץ. בשלב זה החלה לחתוך את ורידיה ונעצרה על ידי אזרח ששהה במקום.

האירוע השני התרחש בחודש ספטמבר 2019, כאשר המערערת הגיעה לגן ילדים וביקשה להיכנס למקום יחד עם בתה. המאבטח מסר לה כי בהתאם לנהלי הגן, הגן סגור באותה עת לכניסת ילדים ויפתח מחדש כעבור 5 דקות בלבד. בתגובה צעקה המערערת על המאבטח, דרשה ממנו להיכנס ודחפה את השער בכוח. המאבטח החזיק את השער ולא

אפשר לה להיכנס; או אז הכתה באמצעות ברכה באשכיו של המאבטח.

מספר תסקירים הוגשו בעניינה של המערערת, בהם מתוארים נסיבות חייה שאינן פשוטות וקשייה הרגשיים שמפאת צנעת הפרט לא נרחיב בהם. המערערת טופלה במסגרות שונות. שירות המבחן התרשם כי לצד קשייה הרגשיים של המערערת והיותה נעדרת כלים להתמודדות מותאמת במצבי משבר וקונפליקט, כמו גם קשייה לשאת תסכולים, ניכרים מאמציה לשינוי ולניהול אורח חיים תקין והיא נטלה אחריות מלאה על מעשיה ועל מצבה. שירות המבחן המליץ על שילובה בטיפול רגשי. תסקיר מיום 1.7.21 המליץ לשקול בחיוב את ביטול הרשעתה של המערערת, אך תסקירים נוספים שהוגשו בעניינה, שאף הם עמדו בפני בית משפט קמא בעת גזירת דינו, תיארו רגרסיה בשיתוף הפעולה של המערערת עם שירות המבחן ועם גורמי הטיפול, ולפיכך שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית שיקומית בעניינה של המערערת ואף המליץ להטיל עליה, בין היתר, ענישה "מרתיעה ומציבת גבולות" בדמות מאסר מותנה.

בגזר דינו קבע בית משפט קמא כי בכל אחד מהאירועים, ובוודאי בהצטרבותם, יש אינטרס ציבורי של ממש לא רק בהרשעה, אלא גם בהטלת מאסר ולו לתקופה קצרה על דרך עבודות שירות. צוין כי המערערת הראתה שהיא אינה מסוגלת לקבל תשובה שלילית מגורמי סמכות והיא מבטאת זאת בהתנהגות אלימה ומסוכנת. במקרה הראשון, שלפית הסכין אמנם כוונה לצורך פגיעה עצמית, אך בהימצאותה במקום בו נמצאים אנשים נוספים, הרי שהיה טמון בכך סיכון שבהתלקחות רגשותיה השליליים, אף ייפגע, גם אם לא בכוונה תחילה, אדם אחר מהסכין.

במקרה השני, מדובר בתקיפת גורם סמכות, מאבטח של גן ילדים, וזאת בגין עיכוב המערערת ל- 5 דקות בלבד, והכל במסגרת תפקידו על פי נהלי המקום.

בית משפט קמא קבע כי במצב דברים זה, לא רק שאין מקום להימנע מהרשעה "כעתירתה המופרזת לקולא של ב"כ המערערת", אלא שבית המשפט שקל באופן חריג להטיל על המערערת ענישה מחמירה "מעיתרתה המופרזת לקולא של המאשימה". בסופו של יום, סבר בית משפט קמא כי יש להימנע מכך ולנהוג בהתאם לכלל לפיו בית המשפט לא יחמיר מעבר לעתירת המאשימה. זאת בשים לב לכך שמדובר במערערת עם רקע חיים קשה, ללא עבר פלילי, וכן בהתחשב בניסיונות טיפוליים שבכל זאת נעשו, גם אם לא הושלמו כיאות, ובחלוף הזמן מאז המקרים ללא הסתבכויות נוספות.

לטענת המערערת שגה בית משפט קמא בקביעתו כי יש אינטרס של ממש בהרשעה ובהטלת עונש מאסר. הודגש כי עבירת החזקת הסכין הופנתה לצורך פגיעה עצמית בלבד וזאת לנוכח מצבה הנפשי המורכב. אשר לעבירה של תקיפה סתם, נטען כי גם עבירה זו נבעה ממצבה הנפשי של המערערת, וכי לא נגרמה כל חבלה למאבטח והוא לא נזקק לטיפול רפואי. הודגשה מורכבותן של נסיבותיה האישיות של המערערת. המערערת מתקיימת מקצבת נכות של הביטוח הלאומי, והיא מתגוררת עם בעלה ובנותיה בדירת עמידר. היא בעלת רקע אישי ומשפחתי מורכב, וסובלת מבעיות נפשיות. אשר לביטול ההרשעה, נטען כי שגה בית משפט קמא כשלא התייחס לפגיעה הקונקרטיה במערערת.

המערערת נשואה לאזרח ניגריה ועל כן נדרשת להוציא ויזה כדי לבקר בניגריה את משפחת בעלה, ובעתיד אולי להתגורר שם. נטען כי היא לא תוכל לעשות כן לנוכח הרשעתה בדין. נטען גם כי בשל ההרשעה ייתכן שלא תוכל להיכנס לארה"ב כדי לבקר את משפחתה שלה.

כאן המקום לציין כי נוכח נסיבותיה האישיות המורכבות של המערערת ולאור הסדר הטיעון, אשר בעיקרו קבע כי יש לאמץ את עמדת שירות המבחן בשאלת אי ההרשעה, הרי שבתום הדיון שהתקיים ביום 26.6.2022 הופנתה המערערת פעם נוספת לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר משלים בעניינה, וזאת מבלי לטעת תקווה בליבה ועל מנת לקבל תמונה שלמה אודותיה.

על פי התסקיר מיום 15.11.2022 קיימת כיום מורכבות בולטת במצבה של המערערת, בעיקר בתחום הדיור וכן במישור הנפשי ובתפקודה ההורי. שירות המבחן התרשם כי המערערת זקוקה להמשך טיפול פרטני במסגרת המרפאה לבריאות הנפש לצד המשך ליווי ותמיכה אינטנסיביים בה ובמשפחתה מצד גורמי הרווחה. נקבעה למערערת ועדת תכנון דרכי טיפול במשפחה לתאריך 14.11.2022 במחלקה לשירותים חברתיים לצורך בחינת המשך הטיפול במערערת ובמשפחתה. מעדכון שהתקבל מהעובדת הסוציאלית עלה כי המערערת ומשפחתה לא הגיעו לדיון הוועדה, ובשיחה שנערכה עם המערערת היא מסרה שלא הגיע לוועדה משום שחשה שלא תקבל פתרון קונקרטי למצבה הנוכחי מבחינת הדיור. לצד זאת הבהירה כי נמצאת, ככלל, בקשר רציף עם המחלקה לשירותים חברתיים ובכוונתה להמשיך ולשמור על רציפות הקשר.

אשר להרשעתה בדיון, המערערת ביטאה חשש כי ההרשעה תפגע באפשרותה לעבור עם משפחתה להתגורר בארץ מוצאו של בן זוגה וכן תחבל ביכולתה להשתלב בעבודה. לכן, ועל אף שלא הוכח נזק קונקרטי שייגרם כתוצאה מההרשעה, על מנת לדרבן ולחזק את שיתוף הפעולה של המערערת עם גורמי הטיפול, לצורך הטבה ושיקום לצד הפחתה של סיכון מצידה, המלצת שירות המבחן היא לשקול בחיוב את ביטול הרשעתה.

בדיון שהתקיים ביום 20.11.2022 חזרה המערערת על בקשתה להימנע מהרשעתה כהמלצת שירות המבחן ובהתחשב בהסדר הטיעון. בדבריה בפנינו ביטאה המערערת את רצונה להתפתחות אישית ומקצועית במישורי חייה השונים, ואת החשש כי הרשעתה תפריע לכך.

לאחר שעינו בגזר דינו של בית המשפט קמא, בתסקירי שירות המבחן ושמענו את טענות הצדדים, סבורים אנו כי אין מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא שלא לבטל את הרשעת המערערת.

מעשיה של המערערת חמורים והם מלמדים על כך שמדובר במי שאינה מסוגלת לווסת את תגובותיה, תוך שהיא פועלת באופן תוקפני ואלים מקום שבו היא אינה מקבלת את מבוקשה. צדק בית משפט קמא שסבר כי אלמלא הסדר הטיעון, ראוי היה לגזור על המערערת מאסר בפועל, למצער מאסר בדרך של עבודות שירות, ולפיכך כי מדובר בהסדר מקל. אף צדק בית משפט קמא שסבר כי בנסיבות אלה אין כל מקום לסיים את ההליך באי הרשעה.

אכן, הסדר הטיעון קבע כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן בשאלת אי ההרשעה, אך תסקירי שירות המבחן המאוחרים שעמדו בסופו של יום בפני בית משפט קמא, לא מצאו להמליץ על ביטול ההרשעה והצביעו על חוסר שיתוף הפעולה של המערערת עם שירות המבחן.

אמנם בתסקיר האחרון שהוגש לפי בקשתנו המליץ זה הפעם שירות המבחן על ביטול ההרשעה, אך לצד זאת אף ציין כי המערערת בחרה שלא להתייצב לדיון בוועדה תכנון דרכי טיפול במשפחה, על שום שסברה כי הדבר לא יסייע לה בתחום הדיור. לא למותר לומר כי היה מצופה מהמערערת כי בשלב זה, ומשניתנה לה הזדמנות חוזרת, ולפנים משורת הדין, לבוא בפני שירות המבחן, תפנים באופן מלא ושלם את הצורך בקבלת טיפול מגורמי הטיפול והרווחה. הפנמה זו כוללת הבנה כי את מסגרת הטיפול ותכניו יקבעו גורמי הטיפול והרווחה המקצועיים, ולא שהמערערת היא זו שתחליט על דעת עצמה מה הטיפול המתאים לה ומה הם צרכיה.

במצב דברים זה, ובהתחשב בחומרת העבירות המיוחסות לה והעונש הקל שהושת עליה, סבורים אנו כי אין מקום לסיים את ההליך בדרך של הימנעות מהרשעה.

סוף דבר, הערעור נדחה ככל שהוא מכון לשאלת ההרשעה.

אשר לעונש המאסר על תנאי, ובהתאם להסכמת הצדדים, נקבע כי חלף העונש שהוטל עליה, יוטל על המערערת עונש מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא תעבור עבירה של החזקת סכין או עבירת שעניינה תקיפה מסוג עוון, ועונש מאסר של 9 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא תעבור כל עבירה שעניינה תקיפה מסוג פשע.

ניתן היום, י"ז כסלו תשפ"ג, 11 דצמבר 2022, במעמד ב"כ המערערת עו"ד ויקי גולן וב"כ המשיבה עו"ד גל רוזנצוויג.

עמית מיכלס, שופט

שמואל בורנשטיין, שופט

מיכל ברנט, שופטת בכירה